

1941.5.15 – הקמת הפלמ"ח.

מאז שיוסדה ה"הגנה" ב-1920, חתרו הפעילים שבין מיסדיה ומפקדיה להקים כוח ארצי מגויס עצמאי, שיבטיח את ההתיישבות הציונית בארץ. המפקדה הארצית של ארגון ההגנה החליטה ב-15.5.41 על הקמת כוח ארצי מגויס שיקרא פלוגות המחץ (הפלמ"ח).

לפני כן, ניסו אנשי ההגנה להקים פלוגות וכוחות מיוחדים הדומים לפלמ"ח, אך בשל בעיות כלכליות, ארגוניות ועוד, הכוחות האלו פורקו בשלבים מוקדמים. רק במלחמת העולם השנייה נוצרו תנאים מתאימים, שאיפשרו מימוש מלא של הרצון להקים כוח מגויס. סכנת התקרבותן של הצבאות הנלחמים לארץ-ישראל מצפון ומדרום, הגבירו את החשש מפני פלישה אפשרית לארץ ומפני התקוממות ערבית אנטי בריטית ואנטי ציונית.

סכנה זו הגבירה את הצורך בכוח יהודי עצמאי שיגן על היהודים ועל יישוביהם. האינטרס המשותף לבריטים וליהודים היה להילחם בגרמניה הנאצית ובבנות בריתה. הדבר יצר שיתוף פעולה של היהודים עם הבריטים. בשל כוחם הכלכלי של הבריטים- הם אלו שהעניקו לכוח היהודי את המסגרת הארגונית והמשאבים שנדרשו להקמת כוח מגויס.

פקודת ההקמה של הפלמ"ח (פקודת חירום מס' 2), הייתה אחת מסדרת החלטות של "המפקדה הארצית", על שינוי ארגוני כולל ב"הגנה". הפקודה קבעה כי תוקם עתודה קרבית ארצית ומרחבית שתעמוד תחת פיקוד ארצי. הפלמ"ח לקח חלק חשוב בקרבות טרם קום המדינה, במאמץ ההעפלה ארצה, במאבק נגד המשטר הבריטי ובמלחמת העצמאות. אופיו של הפלמ"ח, בין אם ברוח הלחימה שלהם ובין אם בשיטות הלחימה, נשאר טמוע בצה"ל עד ימינו.

